

Schriftelijke vragen

(art. 49 Reglement van orde)

Schriftelijke vragen van de fracties van GroenLinks en PvdA

Ingediend op: 28-05-2025

Ingediend door: Emil Klok en Mark Veenstra

Onderwerp:

Definitief afvalbeleidsplan

Inleiding:

Op 4 juni ligt het definitieve afvalbeleidsplan voor in een raadsoverleg. De fracties van GroenLinks en PvdA hebben naar aanleiding van het voorliggende document een aantal vragen ter voorbereiding op het raadsoverleg.

Vragen:

Vraag 1

Wat doet de gemeente concreet om samen met lokale ondernemers het gebruik van plastic verpakkingen te verminderen? (8.1, pag. 19)

Antwoord vraag 1

Deze vraag staat los van het afvalbeleidsplan, omdat deze gericht is op de inzameling van het afval/grondstoffen van onze inwoners.

De gemeente is medio 2023 lid geworden van Circulair Groningen, tegenwoordig Circulair Groningen en Drenthe (november 2024). Deze vereniging bestaat uit bedrijven en overheden en de insteek is om vanuit hier projecten met bedrijven op te starten om een bijdrage te leveren aan de circulaire economie waaronder het verminderen van plastic verpakkingen.

Vraag 2

“Hiernaast is een uitgebreid netwerk van vrijwilligers ontstaan voor het opruimen van zwerfafval. Op locaties waar nog wel zwerfafval voorkomt wordt actief opgeruimd”. (8.3, pag. 20)

In welke dorpen zijn vrijwilligers actief in het opruimen van zwerfafval? Op welke wijze worden deze vrijwilligers door de gemeente gefaciliteerd? Wordt dit netwerk actief benaderd door de gemeente om op bepaalde locaties op te ruimen?

Antwoord vraag 2

De vrijwilligers zijn in alle dorpen actief. De inzet varieert van bijvoorbeeld een wekelijkse opruimactie tot het meedoen aan landelijke opschoondagen. De vrijwilligers ontvangen van de gemeente prikstokken, afvalgrijpers, afvalzakken en draagbeugels voor de zakken om het afval te

rapen, hiernaast biedt de gemeente de mogelijkheid voor een zwerfafval mini container. Dit netwerk wordt niet actief benaderd door de gemeente om bepaalde locaties op te ruimen maar op de jaarlijkse bedankdag voor vrijwilligers in onze gemeente die zwerfafval opruimen worden wel ideeën uitgewisseld.

Vraag 3

In de toekomst blijft er een vorm van bronscheiding noodzakelijk om tot de doelstellingen te komen. Op welke wijze wordt deze verandering van bron- en nascheiding in de communicatie naar de inwoners duidelijk en concreet omschreven? (Wij blijven (bron)gescheiden inzamelen, daarnaast is nascheiding verbeterd qua techniek).

Antwoord vraag 3

Op basis van 9.3 zal onderzocht worden welk toekomstbestendig inzamelsysteem het beste bij onze organisatie gaat passen. Deze uitkomsten zullen in 2026 aan de gemeenteraad aangeboden worden. Aan de hand van de gemaakte keuze zal een communicatieplan opgesteld worden en zal een intensief communicatietraject richting inwoners opgestart worden om veranderingen kenbaar te maken.

Vraag 4

Afschaffen reinigingsrecht (9.4, pag.26). Zijn alle bedrijven die dit treft in beeld en wanneer worden deze bedrijven in kennis gesteld? Op welke wijze kan de gemeente kleine bedrijven hulp bieden bij de overgang? Wat zijn de financiële gevolgen voor deze ondernemers?

Antwoord vraag 4

In principe zijn alle bedrijven in beeld en deze zullen minimaal 5 maanden voor het in werking treden van de nieuwe regeling in kennis worden gesteld. De bedrijven die het betreft ontvangen een brief waarin wordt aangegeven wat deze wijziging inhoud en dat zij voor het verwerken van de afvalstromen/ grondstoffen een contract moeten sluiten met een privaat bedrijf, zoals Prezero, Hoeksema en Renewi. Het betreft een beperkte wijziging voor ondernemers. Er zijn geen nadelige financiële gevolgen.

Vraag 5

Het opheffen van de gemeenschappelijke regeling ARCG levert structureel € 80.000 per jaar op. Waar wordt dit bedrag in het nieuwe afvalbeleid ingezet?

Antwoord vraag 5

Het opheffen van de gemeenschappelijke regeling ARCG levert structureel € 80.000,- per jaar op. Het betreft minder kosten en geen opbrengsten. Dit is verwerkt in de begroting van 2025 en draagt bij aan het huidige niveau van de afvalstoffenheffing.

Vraag 6

Oud papier inzameling door verenigingen (9.5, pag. 26). In welke dorpen wordt oud papier ingezameld door verenigingen? In welke dorpen is de afgelopen jaren de oud papier inzameling

gestopt? Uit welke dorpen/van welke verenigingen komen signalen dat de inzameling onder druk staat? Wat zijn de nadelen van stoppen met inzamelen voor de verenigingen?

Antwoord vraag 6

In het grootste deel van de gemeente wordt oud papier ingezameld. In de voormalige gemeente leek wordt geen oud papier meer ingezameld. De laatste jaren zijn een aantal scholen gestopt met de inzameling maar deze ruimte is vooralsnog opgevuld door andere verenigingen.

Verenigingen kampen met vergrijzing en de verplichting tot een maandelijkse inzameling past veel jonge leden niet. Veel verenigingen maken inmiddels gebruik van eenmalige acties die onder andere worden opgezet door bijvoorbeeld de Rabobank en de Poiez supermarkten.

Het grootste probleem ligt niet bij de verenigingen maar aan de veranderende markt en demografische factoren. Er zijn steeds minder partijen die met verenigingen willen inzamelen. De laatste aanbesteding heeft maar 1 partij opgeleverd en uit gesprekken komt naar dat er sterk getwijfeld wordt of zij dit willen blijven doen. Redenen hiervoor zijn:

- Beperkte hoeveelheid oud papier in het Westerkwartier
- Minder chauffeurs beschikbaar die op een avond of een zaterdag met verenigingen in willen zamelen
- Vergrijzing onder de chauffeurs
- Veiligheidsaspecten

Als er geen marktpartijen meer zijn dan stopt de inzameling abrupt en dat moet worden voorkomen. Indien gestopt wordt met de inzameling door verenigingen moet er een afbouwregeling worden opgezet.

Vraag 7

“Hiernaast bestaat ook de mogelijkheid om inwoners actief bewust te maken door deze te betrekken in een campagne. Een voorbeeld van een campagne is het project 100-100-100, wat in veel gemeenten is uitgerold. In dit project is de gemeente de uitdaging aangegaan met 100 gezinnen om 100 dagen, 100% afvalvrij te zijn.” (9.9, pag. 31)

GroenLinks heeft in de raadsvergadering van 25 januari 2023 de motie 100-100-100 ingediend. Deze motie werd door het college ontraden en behaalde geen meerderheid in de raad. Is het College van mening veranderd?

Antwoord vraag 7

Het college is niet van mening veranderd. De motie is destijds ontraden vanwege de benodigde capaciteit die het opzetten van een dergelijke campagne met zich meebrengt en dat de beschikbare capaciteit beter gestoken kon worden in het opzetten van onder andere een afvalbeleidsplan. Om in verloop van tijd het project 100-100-100 uit te voeren ter bevordering van de inwonersparticipatie is wenselijk maar zal afhangen van de beschikbare capaciteit.

Vraag 8

Social Return of Investment heeft altijd zwaar meegewogen en tot mooie resultaten geleid (9.10, pag. 31). Wij lezen: “Inmiddels kunnen werknemers met een SR achtergrond steeds beter een baan

vinden.” Wij missen hier een onderbouwing en cijfermatig inzicht. Hoeveel mensen werken er nu op basis van SROI? Hoeveel mensen zijn de afgelopen jaren uitgestroomd naar een ‘reguliere’ baan?

Antwoord vraag 8

De gemeente heeft onder andere voorgeschreven dat in de inzameling van de brongescheiden stromen de opdrachtnemer in het bezit moet zijn van het PSO 30+ certificaat. De gemeente controleert niet op de doorstroom.

Uit marktconsultaties komt naar voren dat de sterk verkrappende arbeidsmarkt ervoor zorgt dat het niet meer noodzakelijk is werkzaamheden te creëren, omdat deze werknemers steeds beter rechtstreeks kunnen doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt en daarom ook minder enthousiast zijn om in de brongescheiden/ restafval inzameling te gaan werken. Ter illustratie, voorheen had het bedrijf Hoeksema het PSO 30+ certificaat voor het gehele bedrijf maar heeft dit alleen nog voor de inzamel B.V. ``Hoeksema totaal recycling``, die aanzienlijk kleiner is.

Vraag 9

Een belangrijke rol in het terugdringen van afval ligt aan de voorkant van het proces, bij de verpakkingsindustrie. In hoeverre kan de gemeente hier invloed op uitoefenen?

Antwoord vraag 9

De gemeente kan hier geen invloed op uitoefenen.

Vraag 10

Ondernemers doen vaak ook mee in het recyclecircuit. In hoeverre worden inwoners gestimuleerd om bepaalde soorten afval aan te bieden via ondernemers? Denk aan bijvoorbeeld elektronisch afval, maar ook aan glas, papier, plastic en piepschuim.

Antwoord vraag 10

Beperkt, omdat het afval van onze inwoners huishoudelijk restafval betreft en de gemeente de wettelijke verplichting heeft dit in te zamelen. Waar mogelijk wordt wel verwezen naar de producentenverantwoordelijkheid. Hierbij moet gedacht worden aan de elektrische apparatuur die ingeleverd kan worden bij de aanschaf van nieuwe apparatuur.

Vraag 11

Bij de raadsvergadering van 25 januari 2023 is ook de motie Weggeefwinkels aangenomen. Hier is tot dusverre geen uitvoering aan gegeven. Wat is de stand van zaken mbt de uitvoering van deze motie?

Antwoord vraag 11

Deze motie is doorgegeven in de organisatie. Vanuit de circulaire economie is het principe van de weggeefwinkels toe te juichen. Alleen het principe gaat veel verder, hier zit een duidelijke sociale component in en behoeft de samenwerking met onder andere leefbaarheid en maatschappelijk werk de Schans. Voor dit onderwerp zal intern opnieuw aandacht worden gevraagd.

Alvast bedankt voor de beantwoording!